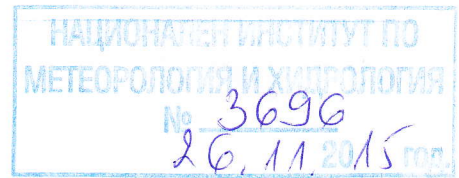

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Костадин Ганчев Ганев, член-кореспондент на БАН – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност “професор” по професионално направление професионално направление 4.1. Физически науки (Метеорология), обявен съгласно решение на Научния съвет на НИМХ от 30.06.2015 и обнародван в „Държавен вестник“ бр. 59 от 04.08.2015 г.

Настоящата рецензия е изготвена на основание на Заповед на Директора на НИМХ-БАН № 162 от 30.09.2015 г. и решение на заседанието на научното жури от 08.10.2015 г. Тя е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), Правилника на БАН и Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ. Рецензията е съставена от **три части** и заключение.

I. Изисквания към кандидата

по чл. 29 (1), (2) ЗРАСРБ, чл. 60 (1) ППЗРАСРБ, чл 2 т.4.3. и т.4.4 от Правилника на БАН и чл. 52 и чл. 54 от Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ

Представяне на кандидата: Димитър Георгиев Атанасов е роден на 06.07.1953 г. През 1978 г. завършва Физическия факултет на СУ “св. Климент Охридски” със специалност Метеорология и образователна степен Магистър. В периода 1978-1979 г. е на следдипломна квалификация по динамична метеорология във Физическия факултет на СУ “св. Климент Охридски” От 1979 г. работи в Главно управление по хидрология и метеорология, впоследствие НИМХ, БАН.

В периода 1983 - 1985 е докторант в Национален Институт по Метеорология и Хидрология, като успешно защитава дисертация на тема "Влияние на орографията от синоптичен мащаб върху турбулентната атмосфера " и получава научната степен Кандидат на физическите науки (Доктор по физика).

В периода 1979 - 1999 последователно е Научен сътрудник III–I степен в Национален Институт по Метеорология и Хидрология, Департамент "Активни въздействия върху атмосферни процеси", където провежда теоретични и експериментални изследвания в сферата на:

- приземен и граничния слой на атмосферата
- обмяна на енергия между земната повърхност и атмосферата,
- турбулентност, пренос на радиация и др.,
- процеси в системата почва-растителност-атмосфера и тяхното числено моделиране.
- моделиране и експериментално изследване на сланите – прогноза и борба с тях

От 1999 Димитър Атанасов е Старши научен сътрудник II ст – доцент в Национален Институт по Метеорология и Хидрология, Департамент "Състав на

атмосферата и хидросферата”, от 2011г - "Физика на атмосферата и екология”, където провежда изследвания в сферата на

- моделиране очистването на атмосферата от тритий при валежи,
- разработване на системи за управление на качеството на атмосферния въздух в гр.Пловдив и гр.Асеновград
- слънчево-земна радиация

От 2014 до сега доц. Атанасов е ръководител секция и директор на Департамент "Физика на атмосферата и екология". Наред с ръководството на научни и оперативни дейности на департамента той провежда и активна научна и научно-приложна дейност в сферата на:

- атмосферен граничен слой, замърсяване на атмосферата,
- моделиране дисперсията на замърсители,
- разработване на оперативни системи с обект на действие качество на атмосферния въздух

От направената проверка по представените материали за конкурса се вижда, че са изпълнени условията за допустимост на кандидата до конкурса.

II. Изисквания към научно-изследователската дейност

(чл. 29 (1), т. 3, т. 4, чл. 29 „б” (2), т. 2 от ЗРАСРБ
и чл. 60 (1) т. 3 и т. 4, чл. 61 (2) т. 2 от ППЗРАСРБ)

Кандидатът е представил списък с общо 23 публикации, излезли след избора му за доцент (1999 г.). Работите са разпределени както следва:

- 7 статии в международни списания (International Journal of Environment and Pollution (IJEPE) - 3, Journal of Environmental Protection and Ecology (JEPE) – 3 и Journal of Environmental Radioactivity (JER) – 1). И трите списания са с импакт фактор. Общият импакт фактор на тези публикации е 5.131.
- 1 статия в ВJМН на английски език.
- 6 доклада на международни форуми, публикувани в пълен текст (част от тях цитирани).
- 1 доклад на национален форум, публикуван в пълен текст.
- 7 доклада на международни форуми с публикувани резюмета.
- 1 технически отчет на Международната Агенция по Атомна Енергия.

Допълнително са представени 3 доклада, съдържащи информация за създадената от него система за управление качеството на въздуха в гр. Пловдив.

Представен е и списък с 11 проекта от научния план на НИМХ с външно финансирани разработки, внедрени в дейността на НИМХ, както и други 9 договора с външно финансиране, но невключени в научния план.

Приетата за рецензиране научна продукция по вид, авторско участие и отпечатване на български и чужд език е представена в следната обобщена таблица:

**ОБОБЩЕНА ТАБЛИЦА
ЗА ОБЕМА И ВИДА НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ
на доц. д-р Димитър Георгиев Атанасов**

№	Вид на научната продукция	За участие в конкурса за професор			
		Броя	У нас	В чужбина	Самостоятелни
1.	Монографии				
2.	Студии				
3.	Научни статии	8	1	7	3
4.	Научни доклади	18	4	14	8
5.	Ръководство на завършили успешно проекти с външно за БАН финансиране	14	14		
5а	Договори с външни възложители, невключени в Научния план на НИМХ	9	9		
6.	Документирани внедрявания	10	10		
	Общо:	59	38	21	11

Кандидатът е представил списък от 22 цитата на 6 свои работи без автоцитирания от негова страна и от страна на съавторите му. Цитатите са в най-различни импактни списания, отчети, конференции и интернет. За мен това е добро отражение на научната дейност на Атанасов.

Научните и научно-приложните приноси на доц. д-р Атанасов са концентрирани главно в следните области на изследване (така както са дефинирани от самия кандидат)

1 Създаване и въвеждане в експлоатация на действащи в реално време системи за управление Качеството на Атмосферния Въздух (КАВ)

Създадена е оригинална системата за управление на КАВ на Община Пловдив, като колективът, ръководен от доц. Атанасов разработва структурата и организацията на работа на системата, без да разполага с образци, които да следва.

В решаването на тази задача могат да бъдат отделени следните научни и научно-приложни приноси:

1.1 Създаване на 1-мерен числен модел на атмосферния граничен слой (АГС) (публикации [1], [2], [9])

1.2 Създаване на ойлеров дисперсионен модел Poltran и валидиране на модела с т.н. Model Validation Kit (публикации [1], [2], [9], [5], [10])

1.3 Автоматично въвеждане в реално време на метеорологични данни от автоматични станции и от синоптични наблюдения и на данни от автоматични станции за КАВ в SQL база данни (публикации [7], [13], [15] ; проекти № 1, 3, 5,6,7; справка за внедрявания №1,2,5)

1.4 Създаване на действащи в реално време метеорологични препроцесори адресирани към дисперсия на замърсители, в това число:

- препроцесор основан на едномерен модел на АГС и числен модел за прогноза на времето на германската метеорологична служба (действащ в системата за управление на КАВ на община Пловдив от 2003г. до 2006г.; публикации [1], [7])

- препроцесор основан на числен модел за прогноза на времето на НИМХ и схема за затваряне на уравненията по отношение на турбулентните членове на ниво 1.5. (действащ в системата за управление на КАВ на община Пловдив от 2006г. до 2013г. ; публикация [13])

- модификация на препроцесора AERMET на EPA (действащ в системата за управление на КАВ на община Пловдив след 2013г.; публикация [13])

1.5 Създаване на оперативно действащи емисионни модели за точкови и площни източници, в т.ч. предшестваща инвентаризация с висока разрешителна способност (250x250м) на емисии в градска среда и следващо създаване на софтуер за определяне в реално време на техните денонощни изменения със стъпка 1 час (публикации [13], [15] ; проекти № 4, 9; справка за внедрявания №4)

1.6 Действаща в реално време система моделираща дисперсия на замърсители (публикации [7], [13], [15] ; проекти № 1,2; справки за внедрявания №1,2,3)

1.7 Действаща в реално време схема за определяне приноса на различни емитори в замърсяването на атмосферния въздух в градска среда (публикации [13], [15]; проекти № 2,4; справка за внедрявания №3,4)

1.8 Итеративна система за моделиране и прогнозиране последствията от аварийно отделени емисии в локален мащаб – подсистема на система за управление на КАВ на Община Пловдив (публикации [7], [13], [15] ; проекти № 1,2; справка за внедрявания №2,3)

1.9 Итеративна система за разиграване сценарии за КАВ – подсистема на система за управление на КАВ на Община Пловдив (публикации [7], [13], [15] ; проекти № 1,2; справка за внедрявания №2,3)

1.10 Проектиране и създаване на „user-friendly“ интерфейс на системи за управление на КАВ (публикации [7], [13], [15] ; проекти № 1,2,3,4; справка за внедрявания №1,2,3,4,8)

По същество този кръг от разработки представляват **създаване на оперативна технология със съществено социално-икономическо значение**. Смятам, че във всички разработки от тази група доц. Атанасов е неизменно водещ автор.

2. Принос в Българското участие в програмата EMEP (Co-operation Programme for Monitoring and Evaluation of the Long Range transboundary Air pollution in Europe)

По тази тема в материалите за настоящия конкурс са посочени [3] и [4], посветени на изучаване на трансграничното замърсяване в Европа. По своята същност тези публикации са изследователски и водят до **установяване на нови факти**. В едната от тях Д. Атанасов е единствен автор, а ролята му във втората е, мисля, равностойна с тази на другите съавтори.

3. Анализ на моделите за адвекция на замърсители в атмосферата (публикации [6], [11]), посочените от кандидата приноси се изразяват в :

- тестване на адвективни схеми за описание дисперсията на замърсители в атмосферата върху аналитично решение на задачата

- анализ на time-splitting процедурата използвана в дисперсионни модели; посочване на малко известни грешки породени от тази процедура и разкриване на механизмите, които са в основата на тези грешки

- предложен е един възможен подход за минимизиране на грешките породени от time-splitting процедурата.

Тези публикации са изследователски и водят до **установяване на нови факти**. Смятам, че в тези разработки доц. Атанасов е водещ автор.

4. Нов подход – ойлеров модел за моделиране на мокрото отлагане в частния случай на тежка вода

Предлага се подход за моделиране отмиването на тритий при валежи в атмосферата, който подход не използва концепциите “washout coefficient” и “washout ratio” и претендира за предимства пред тези концепции (публикации [8], [12], [16]).

По същество в тези публикации се разработват и предлагат **нови изследователски методи**. В едната от тях Д. Атанасов е единствен автор, а ролята му във втората е, мисля, равностойна с тази на другите съавтори.

5. Създаване на процедура за изготвяне на входен метеорологичен АКTerm файл за пресмятания със стъпка 1 час (time series calculation) с моделиращата система SELMA GIS–AUSTAL по данни от синоптична станция (публикация [14]).

Тази работа представлява **принос към разработване на нови оперативни технологии** и ролята на доц. Атанасов е вероятно водеща.

Доц. Атанасов има безспорни научни постижения, например разработването и валидацията на модела Poltran, предложената схема за мокро отлагане на тежка вода и др.. Не случайно най-много са цитирани (по 8 пъти) две негови публикации свързани с модела Poltran и тази схема. Заслужава, обаче, особено да се подчертае неговата много активна научно-приложна и внедрителска дейност, която, освен че е източник на допълнително финансиране е и съществен принос към утвърждаване престижа на НИМХ като национален център за метеорологични изследвания.

III. Мнения, препоръки и бележки

С доц. Атанасов сме състуденти, така че го познавам много отдавна и добре. Личните ми впечатления от него само потвърждават впечатлението, създадено от документите по конкурса, а именно, че това е изграден, висококвалифициран и ерудиран учен с несъмнени творчески възможности.

Не мисля, че научната продукция на доц д-р Атанасов съдържа грешки, нито пък неточности и пропуски, които си заслужава да бъдат отбелязани в настоящата рецензия, с изключение на един – ясно е, че системата за прогнозиране КАВ в градски условия е непълна без отчитане на източниците от автомобилния транспорт. Д. Атанасов убедително излага трудностите (организационни), свързани с това. Все пак, тази задача трябва да бъде по някакъв начин решена при бъдещото развитие на системата.

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), 29 „б“ (2), т.1 и т. 2 от ЗРАСРБ, чл. 60 (1), чл. 61 (1) и (2), т. 1 и т. 2 от ППЗРАСРБ, чл 2 т.4.3. и т.4.4 от Правилника на БАН към ЗРАСРБ и чл. 52 и чл. 54 от Правилника на НИМХ-БАН към ЗРАСРБ.

Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса и оценката на представените от него публикации убедено твърдя, че ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ АТАНАСОВ напълно заслужава присъждането на академичната длъжност “професор” в професионално направление 4.1. Физически науки (Метеорология) в Департамент „Физика на Атмосферата и Екология” на НИМХ. Без всякакви колебания ще гласувам за това и призовавам другите членове на научното жури да направят същото.

Дата:22.11.2015

РЕЦЕНЗЕНТ:

